

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

11 mei 2007

ONTWERP VAN DECREET

**tot regeling van een aantal dringende maatregelen
betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 15 december 2006	9
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	19
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	23
Voorontwerp van decreet van 30 maart 2007	29
Protocol nr. 18 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs op 16 januari en 20 maart 2007	39
Advies van de Raad van State	45
Ontwerp van decreet	53
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse	59

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Algemene toelichting

Het Arbitragehof heeft in het arrest nr. 154/2005 van 20 oktober 2005 een aantal bepalingen uit het aanvullingsdecreet van 19 maart 2004 in verband met de sectorale programmatie binnen het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs (VOC) vernietigd. Het Arbitragehof oordeelt in het arrest dat de verschillende behandeling van de afvaardiging van de besturen en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, waarbij de vakorganisaties een ontwerp van cao moeten goedkeuren en de besturen hierover enkel een advies kunnen geven, in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Om binnen het VOC een nieuwe cao voor het hoger onderwijs te kunnen afsluiten, is dringend een decreetswijziging noodzakelijk. In augustus en september 2006 werden over Cao II Hoger onderwijs immers besprekingen gevoerd, waaraan de besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties als volwaardige partner hebben deelgenomen. Die hebben geleid tot een principieel akkoord over Cao II Hoger onderwijs op 11 september 2006.

Van deze noodzaak is gebruik gemaakt om de bepalingen in het aanvullingsdecreet betreffende het VOC zowel inhoudelijk als technisch te verbeteren.

Daarnaast is er ook een betere regeling nodig voor de medezeggenschap betreffende personeelsaangelegenheden in de associaties. Op dit moment geeft het structuurdecreet de associaties de vrijheid na overleg met de vakorganisaties zelf de structuren en procedures van overleg en onderhandelingen in personeelsmateries vast te leggen. In de praktijk blijkt deze regeling te vrijblijvend om volwaardige medezeggenschap te garanderen. Net zoals dit op dit moment al het geval is voor de medezeggenschap binnen de hogescholen en universiteiten, is er voor de associaties nood aan in de wetgeving vastgelegde basisbeginselen betreffende de structuur en de werking van een medezeggenschapscomité in de associaties.

Het voorontwerp van decreet beperkt zich tot die materies waarvoor dringend een wijziging van de regelgeving noodzakelijk is en waarover er een duidelijke visie bestaat hoe dit moet gebeuren. Het is de bedoeling om in een volgende fase tot een ruimere hervorming van de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs te komen.

2. Inhoudelijke toelichting

Het voorontwerp van decreet is opgedeeld in vijf hoofdstukken, waarbij in hoofdstuk I het territoriale toepassingsgebied opgenomen werd.

Hoofdstuk II bevat een wijziging aan de artikelen uit het aanvullingsdecreet in verband met het VOC. Conform het oordeel van het Arbitragehof krijgt de afvaardiging van de besturen betreffende sectorale programmatie dezelfde rechten als de afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties. Door de gelijke behandeling van de besturen en de representatieve vakorganisaties is de opdeling van het VOC in subcomités overbodig geworden, zodat enkel het VOC op zich als onderhandelingsorgaan overblijft. Daarbij is eveneens een inhoudelijke en technische verbetering aan de artikelen aangebracht, onder meer in verband met de samenstelling van de delegaties, en is het uitvoeringsbesluit van 21 januari 2005 in het decreet geïntegreerd.

In hoofdstuk III is een aanpassing aan de reglementering in het structuurdecreet van 4 april 2003 over de medezeggenschap betreffende personeelsmateries in de associaties opgenomen. Naar analogie met de regeling van de medezeggenschap in het VOC en de instellingen is een basisregeling voor de organisatie en werking van het medezeggenschapscomité in de associaties uitgewerkt en in decretale bepalingen gegoten.

Hoofdstuk IV bevat de slotbepalingen, namelijk de opheffing van het besluit van 21 januari 2005, dat door de integratie in het aanvullingsdecreet overbodig geworden is, een overgangsbepaling die de uitvoering van de in Cao I Hoger onderwijs opgenomen engagementen garandeert en de inwerkingtreding van het decreet.

3. Artikelsgewijze toelichting

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

HOOFDSTUK II

Vlaams Onderhandelingscomité
voor het hoger onderwijs

Artikel 2

Het is de bedoeling om voor het gehele hoger onderwijs tot een uniforme regeling te komen betreffende medezeggenschap van het personeel. Dit houdt in dat er in de verschillende decreten en besluiten zo veel mogelijk dezelfde terminologie en bewoordingen gehanteerd worden. Vanuit die optiek is er gekozen voor het begrip ‘medezeggenschap’ in plaats van ‘participatie’.

Artikel 3

Deze aanpassing kadert in het gebruik van een uniforme terminologie.

Artikel 4

Artikel II.78 van het aanvullingsdecreet regelt de oprichting en samenstelling van het VOC. In de originele versie van het aanvullingsdecreet bestond het VOC uit een subcomité ‘sectorale programmatie’ met daarin een kamer ‘personeelsleden’ en een kamer ‘besturen’ en uit een subcomité ‘regelgeving’. Deze opdeling was nodig omdat de afvaardiging van de besturen en de afvaardiging van het personeel verschillende rechten hadden betreffende sectorale programmatie en dezelfde rechten betreffende regelgeving. In zijn arrest van 20 oktober 2005 vernietigde het Arbitragehof de bepalingen uit het aanvullingsdecreet met een verschillende behandeling voor de besturen en het personeel wegens schending van het gelijkheidsbeginsel. Het arrest van het Arbitragehof laat geen andere mogelijkheid dan de afvaardiging van de besturen en de afvaardiging van het personeel, zowel betreffende sectorale programmatie als betreffende regelgeving, dezelfde rechten toe te kennen. Daardoor is de opdeling van het VOC in subcomités overbodig geworden en volstaat één bepaling met de samenstelling van het VOC.

De bestaande formulering van de samenstelling van de afvaardigingen is voor verbetering vatbaar. In de oorspronkelijke formulering lijkt het dat de afvaardiging van de Vlaamse Regering maar uit één lid

bestaat, namelijk de minister bevoegd voor Onderwijs of zijn behoorlijk gemachtigde afgevaardigde, en is het niet duidelijk of ook andere Vlaamse ministers deel kunnen uitmaken van de afvaardiging. Door de herformulering in artikel II.78, eerste lid, 1°, wordt verduidelijkt dat ook andere ministers deel kunnen uitmaken van de afvaardiging van de Vlaamse Regering, maar dat de minister bevoegd voor Onderwijs optreedt als voorzitter van het VOC.

Tot nu toe traden de afgevaardigden van de universiteiten en hogescholen in het VOC op als aparte afvaardigingen binnen de afvaardiging van de besturen. Het is echter steeds de bedoeling van de decreetgever geweest dat de afvaardiging van de besturen als één gezamenlijke afvaardiging voor de instellingen en associaties in het hoger onderwijs zou opkomen. Het hoger onderwijs is één onderwijsniveau waarvan de universiteiten, hogescholen en associaties deel uitmaken. Door de herstructurering van het hoger onderwijs met de vorming van associaties en de academisering zijn de universiteiten en hogescholen onlosmakelijk met elkaar verbonden geraakt. De grenzen in het hoger onderwijs vervagen steeds meer, zodat het niet meer mogelijk en wenselijk is de associaties, universiteiten en hogescholen als losstaande entiteiten in het hoger onderwijs te benaderen. Dat blijkt nu duidelijk uit de afvaardiging van de besturen die de universiteiten, hogescholen en associaties vertegenwoordigt en die binnen het VOC optreedt voor de instellingen en associaties. Dat wil echter niet zeggen dat er in de afvaardiging van de besturen minstens één afgevaardigde van een hogeschool, universiteit en associatie moet zitten. De besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties beslissen vrij over de samenstelling van hun afvaardiging zonder dat de overheid hierin tussenkomt. Het is best mogelijk dat alle afgevaardigden bijvoorbeeld uit een hogeschool afkomstig zijn, met dien verstande dat zij in het VOC ook de universiteiten en associaties vertegenwoordigen.

Elke afvaardiging, zowel van het personeel als van de besturen, treedt op voor het gehele hoger onderwijs. Dat betekent niet dat er geen onderscheid tussen de instellingen en associaties meer mogelijk is. Bij de uittekening en uitwerking van het beleid moet er rekening gehouden worden met de eigenheid van de instellingen en associaties waardoor een onderscheiden regeling mogelijk is. Die eigenheid kan op verschillende elementen slaan, niet enkel op universiteiten en hogescholen maar bijvoorbeeld ook op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instellingen of

op het aanbieden van academisch gerichte en professioneel gerichte opleidingen. Dit kadert echter steeds binnen de eenheid van het hoger onderwijs. Vanuit die eenheid is het evenzeer belangrijk de regelgeving voor het hoger onderwijs minstens op elkaar af te stemmen en waar mogelijk te harmoniseren.

Voor de representatieve vakorganisaties wordt het principe behouden dat elke vakorganisatie haar eigen afvaardiging bepaalt, maar is verduidelijkt dat het om afzonderlijke afvaardigingen gaat.

De meeste bepalingen betreffende de werking van het VOC zijn opgenomen in het aanvullingsdecreet of in het werkingsreglement. Het uitvoeringsbesluit van 21 januari 2005 regelt enkel het aantal leden van de verschillende afvaardigingen. In plaats van het uitvoeringsbesluit te moeten aanpassen aan de wijzigingen die aan het decreet aangebracht worden, is ervoor geopteerd de schaarse artikelen uit het uitvoeringsbesluit in het decreet te integreren. Het aantal leden van de afvaardiging van de besturen is beter afgestemd op de afvaardiging van het personeel en daardoor uitgebreid van acht naar twaalf. Ook het aantal afgevaardigden van de overheid is gewijzigd van tien naar twaalf om beter de parallel te bewaren met de afvaardiging van de besturen en de afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties. Net zoals bij de afvaardiging van het personeel duiden de universiteiten, hogescholen en associaties vrij de afgevaardigden voor de besturen aan.

Artikel 5

Als gevolg van de opheffing van de subcomités van het VOC kan ook de structuur van hoofdstuk II in deel II, titel IV, van het aanvullingsdecreet vereenvoudigd worden door het opheffen van de afdelingen in het hoofdstuk.

Artikel 6

Door het opheffen van de opdeling van het VOC in subcomités kunnen een aantal artikelen samengevoegd en vereenvoudigd worden. Het vernieuwde artikel II.79 regelt de bevoegdheid van het VOC zowel betreffende sectorale programmatie als betreffende regelgeving wat voorheen in de artikelen II.79 en II. 82 stond.

Artikel 7

De onderhandelingen in het VOC leiden tot een protocol. Als gevolg van het arrest van het Arbitra-

gehof is bij de sectorale programmatie geen verschillende behandeling meer tussen de afvaardiging van de besturen en de afvaardiging van het personeel. Dat betekent dat er maar een protocol van akkoord over een cao is, indien naast de afvaardiging van minstens één representatieve vakorganisatie ook de afvaardiging van de besturen zich akkoord verklaart. Hierdoor wordt de afvaardiging van de besturen volwaardig bij de onderhandelingen over een cao betrokken.

Artikel 8

De bepaling uit artikel II.81 is mee opgenomen in het nieuwe artikel II.80 zodat dit artikel kan opgeheven worden.

Artikel 9

Dit artikel herneemt de eerste zin van het door het Arbitragehof vernietigde artikel II.84. Het laat de afvaardigingen toe om ook andere dan de decretaal vermelde aangelegenheden aan het VOC voor te leggen.

Artikel 10

Artikel II.83 wordt verschoven om hoofdstuk II overzichtelijk te houden na alle aanpassingen.

Artikel 11

Dit artikel heft een aantal artikelen uit het aanvullingsdecreet op die niet meer nodig zijn. Artikel II.85 hangt samen met het originele artikel II.79, 2°, dat handelt over regelingen waarvoor men een minimale gemeenschappelijke noemer wil nastreven en dat niet meer overgenomen is omdat deze bepaling ook bevat wordt door artikel II. 82. Artikel II.87 is overgenomen in het tweede lid van artikel II.78. Aangezien de besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties volledig vrij hun afgevaardigden kunnen aanduiden, kunnen ook de wijzigingen aan de decreten van 21 december 1976 en 7 juli 1998 opgeheven worden. Het Arbitragehof heeft in zijn arrest van 20 oktober 2005 de volle bevoegdheid van de gemeenschappen voor het regelen van collectieve arbeidsverhoudingen bevestigd, waardoor de behoudsbepaling in artikel II.91 van het aanvullingsdecreet kan weggelaten worden.

Artikel 12

Doordat de besturen nu ook vrij hun afvaardiging kunnen samenstellen, is de aanduiding van de afgevaardigden door de Vlaamse Interuniversitaire Raad in de overeenkomst van de Raad niet meer nodig. De bepaling daarover in het decreet van 21 december 1976 betreffende de VLIR, die door het aanvullingsdecreet ingevoegd was, is daardoor niet meer nodig.

Artikel 13

Dit is een gelijkaardige bepaling als in artikel 12 maar dan met betrekking tot de Vlaamse Hogeschoolenraad.

HOOFDSTUK III

Medezeggenschap in de associaties

Artikel 14

Dit artikel voegt voor de rechtszekerheid een aantal definities toe aan het structuurdecreet.

Artikel 15

Dit artikel bevat de uitgewerkte basisregeling voor de medezeggenschap van het personeel in de associaties. Om de regeling voor de medezeggenschap in personeelsaangelegenheden en studentenaangelegenheden duidelijk van elkaar te onderscheiden, is de afdeling ‘medezeggenschap’ in twee onderafdelingen opgedeeld.

In onderafdeling 1 zijn de minimale regels over de structuur en de werking van het medezeggenschapscomité in de associaties opgenomen.

De regels voor de structuur van het medezeggenschapscomité zijn naar analogie geënt op de bepalingen die voor het VOC en voor de hogeschoolonderhandelingscomités gelden. De afvaardiging van het personeel bestaat uit afgevaardigden die al in de medezeggenschapsorganen zetelen van de instellingen die deel uitmaken van de associatie. Het gaat hier dus om een getrapte vertegenwoordiging vanuit de instellingen. Hoe de afvaardiging van het personeel concreet wordt samengesteld, wordt in het werkingsreglement opgenomen. Het werkingsreglement kan onder meer vastleggen in welke lokale medezeggen-

schapsorganen de afgevaardigden van het personeel moeten zetelen.

In het decreet wordt wel bepaald dat personeelsleden met een mandaat in een beslissingsorgaan van de associatie in het medezeggenschapsorgaan van de associatie niet kunnen optreden als afgevaardigde van het personeel. Het is immers niet goed dat dezelfde persoon als afgevaardigde in een bestuursorgaan mee een beslissing neemt waartegen hij als afgevaardigde van het personeel in het medezeggenschapscomité eventueel zou oppositie voeren. Een beslissingsorgaan is een orgaan waarin het bestuur van de associatie bindende beslissingen neemt ten aanzien van de associatie. Het gaat hier om de raad van bestuur en de algemene vergadering van de associatie.

Voor de afgevaardigde van het bestuur bestaat dat risico niet, omdat deze persoon steeds dezelfde functie vervult.

Voor zover de bevoegdheden aan de associatie zijn overgedragen, heeft de associatie naast de afstemming van de interne reglementen betreffende het personeelsbeleid dezelfde bevoegdheden als het VOC. Daarbij heeft het comité, zoals de hogeschoolonderhandelingscomités, een informatierecht. Dit informatierecht geldt enkel voor informatie met betrekking tot de associatie zelf en in de mate dat er informatie beschikbaar is. Als er op associatieniveau geen opleidingen aangeboden worden, kan en hoeft er ook geen informatie over studentenaantallen gegeven worden. Het is evenmin zo dat de verschillende informatie apart moet bezorgd worden. Het kan best zijn dat bepaalde informatie gebundeld is, bijvoorbeeld in een jaarverslag. Informatie over de instellingen moet in het geëigende medezeggenschapsorgaan in de instelling zelf gegeven worden.

Naast de algemene bevoegdheden die voortkomen uit de bevoegdheden van het medezeggenschapsorgaan, kunnen de afgevaardigden van het personeel bij het associatiebestuur stappen zetten in het algemeen belang van het personeel. Dit is een analoge regeling die ook in andere systemen van medezeggenschap voorkomt bv. in het gesubsidieerd vrij onderwijs. Aangezien het hier gaat om medezeggenschap in een associatie, geldt deze bevoegdheid enkel ten aanzien van het personeel van de associatie of met betrekking tot de personeelsmateries die aan de bevoegdheid van de associatie zijn overgedragen.

De afgevaardigden van het personeel kunnen bij het associatiebestuur stappen zetten in het gemeenschap-

pelijke belang van het personeel. Het betreft hier de belangen van de personeelsleden van de associaties zelf of de personeelsleden van de universiteiten en de hogescholen, wanneer er bepaalde bevoegdheden op het vlak van het personeel van de universiteiten en de hogescholen aan de associaties overgedragen zijn.

De afvaardigingen van het bestuur en het personeel nemen gezamenlijk en met eenparig akkoord een werkingsreglement aan. Dit reglement bepaalt minstens:

- de samenstelling van de delegaties;
- de aanwijzing van de voorzitter en de secretaris;
- de frequentie van de vergaderingen;
- de termijn en wijze van agendering;
- de wijze van besluitvorming.

In onderafdeling 2 wordt het bestaande artikel over de medezeggenschap van de studenten hernomen.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 16

Deze opheffing is het gevolg van de integratie van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 januari 2005 in artikel II.78 van het aanvullingsdecreet.

Artikel 17

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het decreet. Hoofdstuk II heeft uitwerking vanaf 15 augustus 2006, omdat op dat ogenblik de besprekingen met betrekking tot Cao II Hoger onderwijs al begonnen waren in het VOC ‘nieuw model’, waarbij de afvaardiging van de besturen als een volwaardige partner betrokken is. Deze besprekingen hebben geleid tot een principieel akkoord op 11 september 2006. Door

de terugwerkende kracht wordt een rechtsgrond geboden aan Cao II Hoger onderwijs.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming,*

Frank VANDENBROUCKE

VOORONTWERP VAN DECREET

van 15 december 2006

VOORONTWERP VAN DECREET

tot regeling van een aantal dringende maatregelen
betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

HOOFDSTUK II

Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs

Artikel 2

In het opschrift van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004, 7 mei 2004 en 16 juni 2006, wordt in het opschrift het woord “participatie” vervangen door het woord “medezeggenschap”.

Artikel 3

In artikel II.1, 4°, van hetzelfde decreet wordt het woord “erkende” vervangen door het woord “representatieve”.

Artikel 4

In de plaats van artikel II.78 van hetzelfde decreet, gedeeltelijk vernietigd bij het arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2005, komt een nieuw artikel II.78, dat luidt als volgt:

“Artikel II.78

Er is binnen het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming een Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs dat bestaat uit:

- 1° een afvaardiging van de Vlaamse Regering. De afvaardiging van de Vlaamse Regering bestaat uit maximaal twaalf leden. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs, of zijn afgevaardigde treedt op als voorzitter van het Vlaams Onderhandelingscomité;
- 2° afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties die het personeel vertegenwoordigen. Elke representatieve vakorganisatie stelt vrij haar afvaardiging samen die uit maximaal vier leden bestaat;
- 3° een afvaardiging die de besturen vertegenwoordigt. De afvaardiging van de besturen bestaat uit afgevaardigden van de universiteiten, hogescholen en associaties. De besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties stellen vrij de afvaardiging samen die uit maximaal twaalf leden bestaat.

Elke afvaardiging kan zich laten bijstaan door technici, die niet stemgerechtigd zijn.”.

Artikel 5

In de plaats van hoofdstuk II, deel II, titel IV, van hetzelfde decreet, gedeeltelijk vernietigd bij het arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2005, komt een nieuw hoofdstuk II, bestaande uit artikel II.79 tot en met artikel II.82, dat luidt als volgt:

“HOOFDSTUK II

Bevoegdheid

Artikel II.79

Het Vlaams Onderhandelingscomité onderhandelt bij uitsluiting van enig ander orgaan over de sectorale programmatie van maatregelen, de voorontwerpen van decreet en de ontwerpen van besluit met betrekking tot:

- 1° de grondregelen van de rechtspositieregeling van het personeel. Deze regelen betreffen de wezenskenmerken van:
 - a) de administratieve rechtspositieregeling;
 - b) de geldelijke rechtspositieregeling;
 - c) de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in het hoger onderwijs;
- 2° onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsduur of de organisatie van het werk. Bij de sectorale programmatie worden deze maatregelen onderscheiden in:
 - a) het vastleggen van de beschikbare financiële ruimte;
 - b) de bepaling van de wijze van invulling daarvan.

Artikel II.80

De onderhandelingen over voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit leiden tot een protocol waarin de standpunten van de afvaardiging van de besturen en van de afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

De onderhandelingen over sectorale programmatie leiden tot een protocol van akkoord als de afvaardiging van de Vlaamse Regering, de afvaardiging van ten minste één representatieve vakorganisatie en de afvaardiging van de besturen zich akkoord verklaren. De Vlaamse Regering verbindt zich in het protocol tot de omzetting van de overeengekomen beginselen in regelgeving.

Artikel II.81

Het Vlaams Onderhandelingscomité bemiddelt op verzoek van de meest gereede afvaardiging binnen het bevoegde comité of de bevoegde ondernemingsraad bij elk geschil, elk conflict of elk dreigend conflict van collectieve aard dat zich in een associatie of instelling voordoet. Het Vlaams Onderhandelingscomité kan daartoe inzonderheid een bemiddelaar aanstellen.

Het Vlaams Onderhandelingscomité neemt een intern reglement betreffende de bemiddelingsprocedure aan. Het reglement wordt uitvoerbaar na de bekrachtiging ervan door de Vlaamse Regering.

Artikel II.82

De afvaardigingen kunnen aan het Vlaams Onderhandelingscomité aangelegenheden ter bespreking voorleggen die niet ressorteren onder de aangelegenheden vermeld in artikel II.79.”.

Artikel 6

Artikel II.85, II.87 en II.91 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Artikel 7

Artikel 7, §2, van het decreet van 21 december 1976 houdende organisatie van de Vlaamse interuniversitaire samenwerking, gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

Artikel 8

Artikel 7, §2, van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad, gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

HOOFDSTUK III

Medezeggenschap in de associaties

Artikel 9

In artikel 3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004 en 16 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° na de definiëring van het begrip ‘accreditatie’ wordt een streepje ingevoegd, dat luidt als volgt:

“– afgevaardigde: een behoorlijk gemachtigde vertegenwoordiger;”;

2° na de definiëring van het begrip ‘masterproef’ wordt een streepje ingevoegd, dat luidt als volgt:

“– representatieve vakorganisatie: personeelsvereniging die aangesloten is bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie en een werking ontplooit naar het hoger onderwijs;”.

Artikel 10

In titel I, hoofdstuk VI, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004 en 16 juni 2006, wordt afdeling 4, bestaande uit artikelen 103 tot en met 104, vervangen door wat volgt:

“AFDELING 4

Medezeggenschap

ONDERAFDELING 1

Medezeggenschap in personeelsaangelegenheden

Artikel 103

§1. Op het niveau van de associatie is er een medezeggenschapscomité dat is samengesteld uit een afvaardiging van het associatiebestuur en een afvaardiging van het personeel van de instellingen bij de associatie.

Het medezeggenschapscomité bestaat uit een aantal afgevaardigden van het associatiebestuur en tenminste evenveel afgevaardigden van het personeel.

§2. De afvaardiging van het associatiebestuur bestaat uit een aantal afgevaardigden van de bevoegde beslissingsorganen.

De afvaardiging van het personeel bestaat uit een aantal afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties, aangewezen uit de afgevaardigden in de medezeggenschapsorganen in de instellingen van de associatie. Personeelsleden met een mandaat in een beslissingsorgaan van de associatie kunnen niet optreden als afgevaardigde van het personeel.

Artikel 103bis

§1. In het medezeggenschapscomité wordt onderhandeld over de afstemming van de interne reglementen over het personeelsbeleid.

Ingeval en voor zover deze bevoegdheden met toepassing van artikel 100, 101 of 102 aan de associatie zijn overgedragen, wordt in het medezeggenschapscomité eveneens onderhandeld over alle regelingen in verband met:

1° de administratieve rechtspositieregeling;

2° de geldelijke rechtspositieregeling;

- 3° de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in de associatie;
- 4° de onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsorganisatie of de organisatie van het werk.

De onderhandelingen leiden tot een protocol waarin de standpunten van de respectieve afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

Artikel 103ter

Het bestuur van de associatie bezorgt het medezeggenschapscomité de volgende inlichtingen, verslagen en bescheiden:

- 1° algemene informatie over de werking en de organisatie van de associatie;
- 2° het organogram van de associatie, met de interne organisatiestructuur, de bestuursstructuur, de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- 3° de statuten van de associatie;
- 4° de begroting;
- 5° de meerjarenbegroting;
- 6° de jaarrekening;
- 7° het jaarverslag;
- 8° een overzicht van de inkomsten van welke aard dan ook;
- 9° de personeelsformatie;
- 10° de evolutie van het aantal personeelsleden en de vooruitzichten met betrekking tot de tewerkstelling;
- 11° de evolutie van de studentenaantallen en van de slaagcijfers per opleiding;
- 12° de fysische inventaris van de onroerende goederen van de associatie;
- 13° de programmatieplannen en de rationalisatieplannen met betrekking tot studiegebieden, opleidingen en opties binnen de associatie;
- 14° de inlichtingen over het nascholingsbeleid, het projectmatig wetenschappelijk onderzoek en de maatschappelijke dienstverlening binnen de associatie;
- 15° de sociale voorzieningen voor de studenten binnen de associatie;
- 16° de prioriteiten inzake de uitrusting van de associatie;
- 17° de accommodatiemogelijkheden;
- 18° de adviezen van de studentenraad en van andere raden in de associatie.

Artikel 103quater

De afgevaardigden van het personeel kunnen bij het associatiebestuur stappen zetten in het gemeenschappelijke belang van het personeel.

Artikel 103quinquies

Het medezeggenschapscomité neemt met eenparig akkoord een werkingsreglement aan dat door het associatiebestuur bekrachtigd wordt.

ONDERAFDELING 2

Medezeggenschap in studentenaangelegenheden

Artikel 104

De associatie verzekert de toepassing van de bepalingen betreffende de participatie in zake onderwijsaangelegenheden, vervat in deel II, titel III, van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.”.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 11

Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 januari 2005 tot oprichting en samenstelling van een Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs wordt opgeheven.

Artikel 12

De CAO I – hoger onderwijs, geformaliseerd in het protocol van 6 juli 2005 van de onderhandelingen die op 10 november, 1, 14 en 23 december 2004, 19 en 31 januari, 16 februari en 25 april 2005 gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale programmatie voor de jaren 2003 en 2004 voor de sector hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD en VSOA, wordt geacht rechtmatig te zijn.

Artikel 13

Dit decreet treedt in werking, wanneer het decreet bekrachtigd wordt door de Vlaamse Regering, met uitzondering van hoofdstuk II dat uitwerking heeft met ingang van 15 augustus 2006.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 03 januari 2007
AG-IT/07-002

De heer Frank VANDENBROUCKE
Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II – laan 15

1210 Brussel

Betreft : Voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen

Mijnheer de Minister,

Op 19 december 2006 ontving de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen uw vraag naar advies m.b.t. het *voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen*.

Onder voorbehoud van bekrachtiging door de Raad op 17 januari 2007, deel ik u mee dat de SERV zijn appreciatie omtrent dit voorontwerp wenst uit te spreken, maar hierover verder geen advies wenst uit te brengen.

Met de meeste hoogachting,

i.o. E. h

Esther DEMAN
Adjunct-administrateur-generaal

Pieter Kerremans,
administrateur-generaal.

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

ADVIES**Raad Hoger Onderwijs**

16 januari 2007

RHO/IDR/ADV/004

**Advies over het voorontwerp van decreet tot regeling
van een aantal dringende maatregelen betreffende de
medezeggenschap van het personeel in het
hoger onderwijs in Vlaanderen**

Advies over het voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen

1 Situering

Op 19 december 2006 vroeg minister Vandenbroucke advies aan de Vlaamse Onderwijsraad over het voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen. De Raad Hoger Onderwijs besprak dit advies in zijn vergadering van 16 januari 2007 en keurde het goed met eenparigheid van stemmen. Er waren 16 stemgerechtigde leden aanwezig.

2 Maatregelen

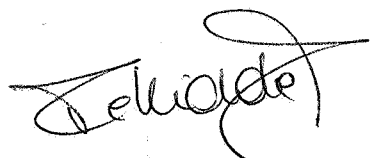
Het voorontwerp van decreet wijzigt

- het aanvullingsdecreet van 19 maart 2004, *decreet betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen*. De wijzigingen gebeurden naar aanleiding van arrest nr 154/2005 van het Arbitragehof van 20 oktober 2005. Het Arbitragehof oordeelde dat de verschillende behandeling van de afvaardiging van de besturen (enkel advies over het ontwerp van CAO) en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties (goedkeuring van ontwerp van CAO) in strijd was met het gelijkheidsbeginsel. Het voorontwerp van decreet verduidelijkt eveneens een aantal bepalingen uit het aanvullingsdecreet. Omdat het Arbitragehof een aantal bepalingen in verband met sectorale programmatie heeft vernietigd in het aanvullingsdecreet, is er momenteel geen wettelijke basis voor het afsluiten van een CAO binnen het VOC, vandaar dat dit wijzigingsdecreet noodzakelijk is.
- het structuurdecreet van 4 april 2003, *decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen* daar waar het een regeling uitwerkt voor personeelsaangelegenheden in de associaties. In tegenstelling tot de medezeggenschapsorganen binnen de universiteiten en hogescholen waarvoor er een uitgebreide decretale regeling bestaat, laat de decreetgever in het structuurdecreet de associaties vrij om de procedures van overleg in personeelsmateries vast te leggen. Het wijzigingsdecreet maakt hier komaf mee.

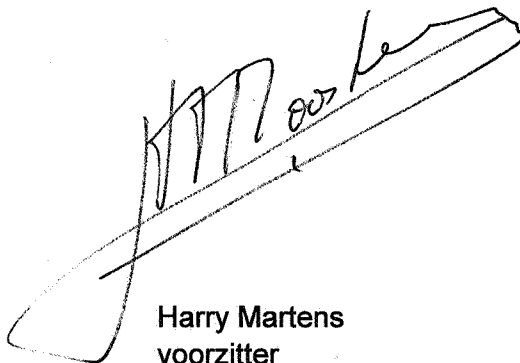
3 Advies

De Raad Hoger Onderwijs onderschrijft het belang van gelijkwaardig medezeggenschap. De raad is dan ook verheugd dat de overheid werk maakt van bovenstaande aanpassingen. De raad is voorstander van vereenvoudiging en transparante structuren. De Vlor benadrukt dat voor een goede werking van de beleidscyclus, de onderhandelingen best pas opgestart worden nadat de Vlor advies heeft uitgebracht, zoals dit ook nu het geval is.

De Raad Hoger Onderwijs wenst niet in te gaan op een verdere artikelsgewijze bespreking van het voorontwerp van decreet, omdat hij oordeelt dat er geen onderwijskundige repercussies aan vast zitten. De raad laat de bespreking hiervan over aan de bestaande en geëigende overlegstructuren.

Isabelle De Ridder
secretaris

Harry Martens
voorzitter

VOORONTWERP VAN DECREET

van 30 maart 2007

VOORONTWERP VAN DECREET

tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap
van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

HOOFDSTUK II

Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs

Artikel 2

In het opschrift van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004, 7 mei 2004 en 16 juni 2006, wordt in het opschrift het woord “participatie” vervangen door het woord “medezeggenschap”.

Artikel 3

In artikel II.1, 4°, van hetzelfde decreet wordt het woord “erkende” vervangen door het woord “representatieve”.

Artikel 4

In de plaats van artikel II.78 van hetzelfde decreet, gedeeltelijk vernietigd bij het arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2005, komt een nieuw artikel II.78, dat luidt als volgt:

“Artikel II.78

Er is binnen het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming een Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs dat bestaat uit:

- 1° een afvaardiging van de Vlaamse Regering;
- 2° afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties die het personeel vertegenwoordigen;
- 3° een afvaardiging die de besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties vertegenwoordigt.

De afvaardiging van de Vlaamse Regering bestaat uit maximaal twaalf leden. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs, of zijn afgevaardigde treedt op als voorzitter van het Vlaams Onderhandelingscomité. Elke representatieve vakorganisatie stelt vrij haar afvaardiging samen die uit maximaal vier leden bestaat. De besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties stellen vrij hun afvaardiging samen die uit maximaal twaalf leden bestaat.

Elke afvaardiging kan zich laten bijstaan door technici, die niet stemgerechtigd zijn.”.

Artikel 5

In deel II, titel IV, hoofdstuk 2, van hetzelfde decreet wordt de onderverdeling in afdelingen opgeheven.

Artikel 6

Artikel II.79 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel II.79

Het Vlaams Onderhandelingscomité onderhandelt bij uitsluiting van enig ander orgaan over de sectorale programmatie van maatregelen, de voorontwerpen van decreet en de ontwerpen van besluit met betrekking tot:

- 1° de grondregelen van de rechtspositieregeling van het personeel. Deze regelen betreffen de wezenskenmerken van:
 - a) de administratieve rechtspositieregeling;
 - b) de geldelijke rechtspositieregeling;
 - c) de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in het hoger onderwijs;
- 2° onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsduur of de organisatie van het werk. Bij de sectorale programmatie worden deze maatregelen onderscheiden in:
 - a) het vastleggen van de beschikbare financiële ruimte;
 - b) de bepaling van de wijze van invulling daarvan.”.

Artikel 7

Artikel II.80 van hetzelfde decreet, vernietigd bij arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2005, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Artikel II.80

De onderhandelingen over voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit leiden tot een protocol waarin de standpunten van de afvaardiging van de besturen en van de afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

De onderhandelingen over sectorale programmatie leiden tot een protocol van akkoord als de afvaardiging van de Vlaamse Regering, de afvaardiging van ten minste één representatieve vakorganisatie en de afvaardiging van de besturen zich akkoord verklaren. De Vlaamse Regering verbindt zich in het protocol tot de omzetting van de overeengekomen beginselen in regelgeving.”.

Artikel 8

Artikel II.81 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 9

Artikel II.82 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel II.82

De afvaardigingen kunnen aan het Vlaams Onderhandelingscomité aangelegenheden ter bespreking voorleggen die niet ressorteren onder de aangelegenheden vermeld in artikel II.79.”.

Artikel 10

Artikel II.83 van hetzelfde decreet wordt hernummerd tot artikel II.81.

Artikel 11

Artikelen II.85, II.87 en II.91 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Artikel 12

Artikel 7, §2, van het decreet van 21 december 1976 houdende organisatie van de Vlaamse interuniversitaire samenwerking, gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

Artikel 13

Artikel 7, §2, van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad, gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

HOOFDSTUK III

Medezeggenschap in de associaties

Artikel 14

In artikel 3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004 en 16 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° na de definiëring van het begrip ‘accreditatie’ wordt een streepje ingevoegd, dat luidt als volgt:

“– afgevaardigde: een behoorlijk gemachtigde vertegenwoordiger;”;

2° na de definiëring van het begrip ‘onderwijsbevoegdheid’ wordt een streepje ingevoegd, dat luidt als volgt:

“– representatieve vakorganisatie: personeelsvereniging die aangesloten is bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie en een werking ontplooit naar het hoger onderwijs;”.

Artikel 15

In titel I, hoofdstuk VI, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004 en 16 juni 2006, wordt afdeling 4, bestaande uit artikelen 103 tot en met 104, vervangen door wat volgt:

“AFDELING 4

Medezeggenschap

ONDERAFDELING 1

Medezeggenschap in personeelsaangelegenheden

Artikel 103

§1. Op het niveau van de associatie is er een medezeggenschapscomité dat is samengesteld uit een afvaardiging van het associatiebestuur en een afvaardiging van het personeel van de instellingen bij de associatie.

Het medezeggenschapscomité bestaat uit een aantal afgevaardigden van het associatiebestuur en tenminste evenveel afgevaardigden van het personeel.

§2. De afvaardiging van het associatiebestuur bestaat uit een aantal afgevaardigden van de bevoegde beslissingsorganen.

De afvaardiging van het personeel bestaat uit een aantal afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties, aangewezen uit de afgevaardigden in de medezeggenschapsorganen in de instellingen van de associatie. Personeelsleden met een mandaat in een beslissingsorgaan van de associatie kunnen niet optreden als afgevaardigde van het personeel.

Artikel 103bis

§1. In het medezeggenschapscomité wordt onderhandeld over een voorstel van beslissing over de afstemming van de interne reglementen over het personeelsbeleid zoals bedoeld in artikel 101, 4°.

Ingeval en voor zover deze bevoegdheden met toepassing van artikel 100, 101 of 102 aan de associatie zijn overgedragen, wordt in het medezeggenschapscomité eveneens onderhandeld over alle regelingen in verband met:

1° de administratieve rechtspositieregeling;

- 2° de geldelijke rechtspositieregeling;
- 3° de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in de associatie;
- 4° de onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsorganisatie of de organisatie van het werk.

De onderhandelingen leiden tot een protocol waarin de standpunten van de respectieve afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

Artikel 103ter

Het bestuur van de associatie bezorgt het medezeggenschapscomité de volgende inlichtingen, verslagen en bescheiden van de associatie:

- 1° algemene informatie over de werking en de organisatie;
- 2° het organogram, met de interne organisatiestructuur, de bestuursstructuur, de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- 3° de statuten;
- 4° de begroting;
- 5° de meerjarenbegroting;
- 6° de jaarrekening;
- 7° het jaarverslag;
- 8° een overzicht van de inkomsten van welke aard dan ook;
- 9° de personeelsformatie;
- 10° de evolutie van het aantal personeelsleden en de vooruitzichten met betrekking tot de tewerkstelling;
- 11° de evolutie van de studentenaantallen en van de slaagcijfers per opleiding;
- 12° de fysische inventaris van de onroerende goederen;
- 13° de programmatieplannen en de rationalisatieplannen met betrekking tot studiegebieden, opleidingen en opties;
- 14° de inlichtingen over het nascholingsbeleid, het projectmatig wetenschappelijk onderzoek en de maatschappelijke dienstverlening;
- 15° de sociale voorzieningen voor de studenten;
- 16° de prioriteiten inzake de uitrusting;
- 17° de accommodatiemogelijkheden;

18° de adviezen van de studentenraad en van andere raden.

Artikel 103quater

De afgevaardigden van het personeel kunnen bij het associatiebestuur stappen zetten in het gemeenschappelijke belang van het personeel.

Artikel 103quinquies

Het medezeggenschapscomité neemt met eenparig akkoord een werkingsreglement aan dat door het associatiebestuur bekrachtigd wordt.

ONDERAFDELING 2

Medezeggenschap in studentenaangelegenheden

Artikel 104

De associatie verzekert de toepassing van de bepalingen betreffende de medezeggenschap inzake onderwijsaanlegenheden, vervat in deel II, titel III, van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.”.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 16

Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 januari 2005 tot oprichting en samenstelling van een Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs wordt opgeheven.

Artikel 17

De CAO I – hoger onderwijs, geformaliseerd in het protocol van 6 juli 2005 van de onderhandelingen die op 10 november, 1, 14 en 23 december 2004, 19 en 31 januari, 16 februari en 25 april 2005 gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale programmatie voor de jaren 2003 en 2004 voor de sector hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD en VSOA, wordt geacht rechtmatig te zijn.

Artikel 18

Dit decreet treedt in werking, wanneer het decreet bekrachtigd wordt door de Vlaamse Regering, met uitzondering van hoofdstuk II dat uitwerking heeft met ingang van 15 augustus 2006.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

Protocol nr. 18 houdende de conclusies van de onderhandelingen
die gevoerd werden in de vergaderingen van het Vlaams onderhandelingscomité
voor het hoger onderwijs op 16 januari en 20 maart 2007

VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS

Brussel, 3 april 2007

**PROTOCOL nr.18 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD
WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET
HOGER ONDERWIJS OP 16 JANUARI EN 20 MAART 2007**

over

het voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende
maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger
onderwijs in Vlaanderen

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

de hr. Frank VANDENBROUCKE, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming
- voorzitter,

de afvaardiging van de besturen, te weten:

de hr. Bert HOOGEWIJS, algemeen directeur, Hogeschool Gent
de hr. Erwin SAMSON, algemeen directeur, Plantijn - Hogeschool van de
provincie Antwerpen
de hr. Johan VEECKMAN, algemeen directeur, Arteveldehogeschool Gent
de hr. Dirk MANGELEER, beheerder, Universiteit Gent
de hr. Serge SIMON, beheerder, Universiteit Antwerpen
de hr. Jan VENY, directeur personeel, Vrije Universiteit Brussel
de hr. Bert OVERLAET, directeur personeelsdienst, Katholieke Universiteit
Leuven
de hr. Robert VAN WIN, directeur Personeel en Organisatie, Universiteit
Gent

en de afvaardiging van de drie representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

de hr. Hugo DECKERS, algemeen secretaris ACOD-onderwijs
de hr. Dany BOLLENS, afgevaardigde ACOD-onderwijs
de hr. Peter DE KEYZER, gewestelijk secretaris ACOD-overheidsdiensten

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (COC en ACV-openbare diensten), vertegenwoordigd door:

de hr. Jos VAN DER HOEVEN, secretaris-generaal COC
de hr. Rudy VAN RENTERGHEM, nationaal secretaris COC
de hr. Chris HERREMAN, secretaris ACV-openbare diensten
de hr. Jan SOONS, afgevaardigde ACV-openbare diensten

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

de hr. Luc VAN DEN BOSCH, algemeen secretaris
de hr. Guy DELANOYE, afgevaardigde
de hr. Dirk DEVOS, afgevaardigde

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Engagement van de overheid

De overheid engageert zich om de invloed van het VOC op de werking van het paritaire comite voor de gesubsidieerde inrichtingen van het vrij onderwijs te onderzoeken en de resultaten hiervan in het VOC te bespreken

ACOD gaat akkoord met het hierbij gevoegde voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen, maar wenst toch een opmerking te formuleren betreffende Afdeling 4, Onderafdeling 1 - Medezeggenschap in personeelsaangelegenheden, art. 103, §2.

"Art. 130, § 2

De afvaardiging van het associatiebestuur bestaat uit een aantal afgevaardigden van de bevoegde beslissingsorganen.

De afvaardiging van het personeel bestaat uit een aantal afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties, aangewezen uit de afgevaardigden in de medezeggenschapsorganen in de instellingen van de associatie.

Personeelsleden met een mandaat in een beslissingsorgaan van de associatie kunnen niet optreden als afgevaardigde van het personeel".

Commentaar van de ACOD:

In artikelen 21§3 en 43 van het KB van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel, wordt bepaald dat elke representatieve vakorganisatie volledig vrij haar afvaardiging samenstelt. Indien artikel 103 effectief wordt ingevoerd zal een vakorganisatie geen van de (door het personeel verkozen) leden van beslissingsorganen van de universiteit of van de hogeschool meer kunnen afvaardigen naar het medezeggenschapscomité van de associatie. Verkozen personeels-vertegenwoordigers in beslissingsorganen hebben in hun instelling een duidelijke band met een syndicale werking wat de personeelsleden-kiezers een objectieve graadmeter verschaft voor hun inzet en effectieve werking. Wat ook de achterliggende argumentatie kan zijn - de redenering in de memorie van toelichting kan niet overtuigen - de voorgestelde regeling tast de prerogatieven van de vakorganisaties aan.

Aangezien de bevoegdheden inzake personeel in belangrijke mate overgedragen kunnen worden van de universiteit of hogeschool naar de associatie, betekent dit artikel een uitholling van het bestaande syndicaal statuut.

VSOA-onderwijs tekent een protocol van akkoord met uitzondering van artikel 4 en 6.

- **Artikel 4:** VSOA-onderwijs blijft van mening dat de delegatie van de representatieve vakorganisaties minstens uit even veel personen moet bestaan dan de afvaardiging die de besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties vertegenwoordigt. Hun organisatie blijft ook vinden dat de vertegenwoordigers van de besturen moet samengesteld worden uit behoorlijk gemachtigde afgevaardigden, aangeduid overeenkomstig de bepalingen van artikel 7, § 2, van het decreet van 21 december 1976 houdende organisatie van de Vlaamse interuniversitaire samenwerking en van artikel 7, § 2, van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad.

- **Artikel 6:** VSOA-Onderwijs is van oordeel dat het neerleggen van een eisencahier inzake een collectieve arbeidsovereenkomst enkel het prerogatief kan zijn van de representatieve vakorganisaties. Het lijkt hun totaal onlogisch dat de besturen 'als werkgevers' ook een eisencahier neerleggen als het gaat over de grondregelen van de rechtspositieregeling van het personeel en onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsduur of de organisatie van het werk. Tevens blijven zij het noodzakelijk vinden dat het Vlaams Onderhandelingscomité bij uitsluiting van enig ander orgaan de sectorale programmatie van maatregelen ook op het niveau van de "associatie of instelling" behandelt, zijnde de regelen inzake administratieve en geldelijke rechtspositieregeling en collectieve arbeidsverhoudingen die op het niveau van de associatie of de instelling kunnen worden uitgewerkt, doch waarvoor men een minimale gemeenschappelijke noemer wenst na te streven.

03-04-2007

protocol nr.18 VOC

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

VOORZITTER,

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

Frank VANDENBROUCKE,
Vlaams minister van Werk, Onderwijs
en Vorming

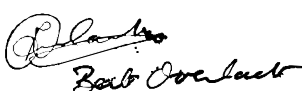

Dechen h.
van Bolles o.

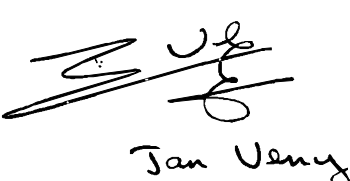
AFVAARDIGING VAN DE BESTUREN:

Voor de Federatie van de
Christelijke Syndicaten der Openbare
Diensten:

Bob Van Win

Serge Simon

Bart Oorbaet

Jan Vany

J. VERBEKE

R. Hoogen

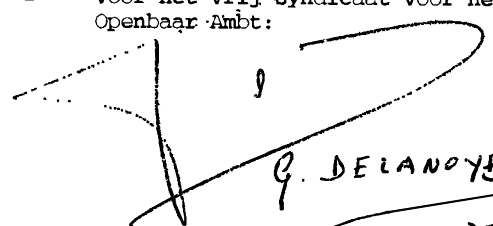

J. V. D. Hoorn

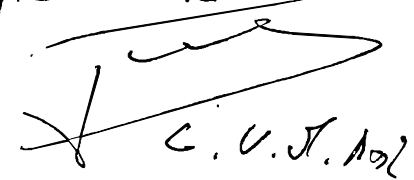

Rudy Van Renterghem

Jan Soons

Chris HERREMANS

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

G. DELANOYE

C. V. J. A. 192

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

SG

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 42.765/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 4 april 2007 door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen", heeft op 26 april 2007 het volgende advies gegeven:

KDE

42.765/1

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan ⁽¹⁾.

Het was, binnen het gegeven tijdsbestek en gelet op de intense bevraging van de afdeling wetgeving, voor deze niet mogelijk om een systematisch en doorgedreven onderzoek aan het ontwerp te wijden. Uit de vaststelling dat over een bepaling in dit advies niets wordt gezegd, mag bijgevolg niet zonder meer worden afgeleid dat er niets over gezegd kan worden en, indien er wel iets wordt gezegd, dat er niets meer over te zeggen valt.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerp bevat een reeks wijzigingen aan het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en aan het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen. De wijzigingen aan het decreet van 19 maart 2004 zijn onder meer een gevolg van de vernietiging door het Arbitragehof bij arrest nr. 154/2005 van 20 oktober 2005 van een aantal artikelen.

⁽¹⁾ Aangezien het om een ontwerp van decreet gaat wordt onder rechtsgrond de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

KDE

42.765/1

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 17

Artikel 17 van het ontwerp strekt ertoe de CAO I - Hoger Onderwijs, gesloten op 6 juli 2005 tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties, door de decreetgever "rechtmatig" te laten verklaren.

Door het ondertekenen van een dergelijk protocol engageert de Vlaamse Regering zich om de realisatie na te streven van wat is overeengekomen, doch wordt de Vlaamse Gemeenschap als zodanig juridisch niet gebonden. De vernietiging bij arrest nr. 154/2005 van een aantal bepalingen van het decreet van 19 maart 2004 heeft derhalve de politieke engagementen van de Vlaamse Regering niet ongedaan gemaakt, zodat de vraag rijst wat het nut is van het bij decreet "rechtmatig" verklaren van die CAO.

Een dergelijke verklaring vanwege de decreetgever zou integendeel de indruk kunnen wekken dat de decreetgever die politieke engagementen in rechten omzet ⁽²⁾. Om die redenen dient te worden afgezien van het bij decreet rechtmatig verklaren van de betrokken CAO.

Artikel 18

Krachtens artikel 190 van de Grondwet is geen wet, geen besluit of verordening van algemeen, provinciaal of gemeentelijk bestuur verbindend dan na te zijn bekendgemaakt in de vorm bij de wet bepaald. Krachtens artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de decreten verbindend vanaf de tiende dag na die van hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, tenzij zij een andere termijn bepalen. Aldus dient het ogenblik van inwerkingtreding te worden bepaald in functie van de bekendmaking of door een datum van inwerkingtreding vast te stellen in het decreet zelf.

⁽²⁾ Zie in dit verband ook: Arbitragehof, nr. 154/2005, 20 oktober 2005, B.9.2.

KDE

42.765/1

Het is in ieder geval legistiek ongebruikelijk een decreet in werking te laten treden "wanneer het decreet bekrachtigd wordt door de Vlaamse Regering", zoals in het ontwerp wordt bepaald. Die regeling strookt niet alleen niet met de vereisten inzake rechtszekerheid en transparantie van de regelgeving, maar komt feitelijk ook neer op het verlenen van retroactiviteit aan het decreet. Zolang het ontworpen besluit niet is bekendgemaakt, weten de rechtsonderhorigen immers niet dat het bestaat, wanneer het bekrachtigd werd en dat het in werking is getreden. Opdat het ontworpen decreet zou voldoen aan de eisen inzake rechtszekerheid, is het nodig de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van decreten te laten gelden (en dus artikel 18 grotendeels te doen vervallen) of, zo daarvoor een verantwoording bestaat, te bepalen dat het decreet in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad of op een andere datum (zoals dit luidens artikel 18 het geval is voor hoofdstuk II van het ontwerp).

SG

42.765/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. TISON,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

HOOFDSTUK II

Vlaams Onderhandelingscomité
voor het hoger onderwijs

Artikel 2

In het opschrift van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004, 7 mei 2004 en 16 juni 2006, wordt in het opschrift het woord “participatie” vervangen door het woord “medezeggenschap”.

Artikel 3

In artikel II.1, 4°, van hetzelfde decreet wordt het woord “erkende” vervangen door het woord “representatieve”.

Artikel 4

In de plaats van artikel II.78 van hetzelfde decreet, gedeeltelijk vernietigd bij het arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2005, komt een nieuw artikel II.78, dat luidt als volgt:

“Artikel II.78

Er is binnen het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming een Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs dat bestaat uit:

- 1° een afvaardiging van de Vlaamse Regering;
- 2° afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties die het personeel vertegenwoordigen;
- 3° een afvaardiging die de besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties vertegenwoordigt.

De afvaardiging van de Vlaamse Regering bestaat uit maximaal twaalf leden. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs, of zijn afgevaardigde treedt op als voorzitter van het Vlaams Onderhandelingscomité. Elke representatieve vakorganisatie stelt vrij haar afvaardiging samen die uit maximaal vier leden bestaat. De besturen van de universiteiten, hogescholen en associaties stellen vrij hun afvaardiging samen die uit maximaal twaalf leden bestaat.

Elke afvaardiging kan zich laten bijstaan door technici, die niet stemgerechtigd zijn.”.

Artikel 5

In deel II, titel IV, hoofdstuk 2, van hetzelfde decreet wordt de onderverdeling in afdelingen opgeheven.

Artikel 6

Artikel II.79 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel II.79

Het Vlaams Onderhandelingscomité onderhandelt bij uitsluiting van enig ander orgaan over de sectorale programmatie van maatregelen, de voorontwerpen van decreet en de ontwerpen van besluit met betrekking tot:

1° de grondregelen van de rechtspositieregeling van het personeel. Deze regelen betreffen de wezenskenmerken van:

- a) de administratieve rechtspositieregeling;
- b) de geldelijke rechtspositieregeling;
- c) de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in het hoger onderwijs;

2° onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsduur of de organisatie van het werk. Bij de sectorale programmering worden deze maatregelen onderscheiden in:

- a) het vastleggen van de beschikbare financiële ruimte;
- b) de bepaling van de wijze van invulling daarvan.”.

Artikel 7

Artikel II.80 van hetzelfde decreet, vernietigd bij arrest van het Arbitragehof van 20 oktober 2005, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Artikel II.80

De onderhandelingen over voorontwerpen van decreet en ontwerpen van besluit leiden tot een protocol waarin de standpunten van de afvaardiging van de besturen en van de afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

De onderhandelingen over sectorale programmering leiden tot een protocol van akkoord als de afvaardiging van de Vlaamse Regering, de afvaardiging van ten minste één representatieve vakorganisatie en de afvaardiging van de besturen zich akkoord verklaren. De Vlaamse Regering verbindt zich in het protocol tot de omzetting van de overeengekomen beginselen in regelgeving.”.

Artikel 8

Artikel II.81 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Artikel 9

Artikel II.82 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel II.82

De afvaardigingen kunnen aan het Vlaams Onderhandelingscomité aangelegenheden ter bespreking voorleggen die niet ressorteren onder de aangelegenheden vermeld in artikel II.79.”.

Artikel 10

Artikel II.83 van hetzelfde decreet wordt hernoemd tot artikel II.81.

Artikel 11

Artikelen II.85, II.87 en II.91 van hetzelfde decreet worden opgeheven.

Artikel 12

Artikel 7, §2, van het decreet van 21 december 1976 houdende organisatie van de Vlaamse interuniversitaire samenwerking, gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

Artikel 13

Artikel 7, §2, van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de organisatie van de Vlaamse Hogescholenraad, gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt opgeheven.

HOOFDSTUK III

Medezeggenschap in de associaties

Artikel 14

In artikel 3 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2004 en 16 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° na de definiëring van het begrip “accreditatie” wordt een streepje ingevoegd, dat luidt als volgt:

“– afgevaardigde: een behoorlijk gemachtigde vertegenwoordiger;”;

2° na de definiëring van het begrip “onderwijsbevoegdheid” wordt een streepje ingevoegd, dat luidt als volgt:

“– representatieve vakorganisatie: personeelsvereniging die aangesloten is bij een in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen vertegenwoordigde syndicale organisatie en een werking ontplooit naar het hoger onderwijs;”.

Artikel 15

In titel I, hoofdstuk VI, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 maart 2004 en 16 juni 2006, wordt afdeling 4, bestaande uit artikelen 103 tot en met 104, vervangen door wat volgt:

“AFDELING 4

Medezeggenschap

ONDERAFDELING 1

Medezeggenschap in personeelsaangelegenheden

Artikel 103

§1. Op het niveau van de associatie is er een medezeggenschapscomité dat is samengesteld uit een afvaardiging van het associatiebestuur en een afvaardiging van het personeel van de instellingen bij de associatie.

Het medezeggenschapscomité bestaat uit een aantal afgevaardigden van het associatiebestuur en tenminste evenveel afgevaardigden van het personeel.

§2. De afvaardiging van het associatiebestuur bestaat uit een aantal afgevaardigden van de bevoegde beslissingsorganen.

De afvaardiging van het personeel bestaat uit een aantal afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties, aangewezen uit de afgevaardigden in de medezeggenschapsorganen in de instellingen van de associatie. Personeelsleden met een mandaat in een beslissingsorgaan van de associatie kunnen niet optreden als afgevaardigde van het personeel.

Artikel 103bis

§1. In het medezeggenschapscomité wordt onderhandeld over een voorstel van beslissing over de afstemming van de interne reglementen over het personeelsbeleid zoals bedoeld in artikel 101, 4°.

Ingeval en voor zover deze bevoegdheden met toepassing van artikel 100, 101 of 102 aan de associatie zijn overgedragen, wordt in het medezeggenschapscomité eveneens onderhandeld over alle regelingen in verband met:

1° de administratieve rechtspositieregeling;

2° de geldelijke rechtspositieregeling;

3° de regeling van de collectieve arbeidsverhoudingen in de associatie;

4° de onderwijsorganisatorische maatregelen met een rechtstreeks effect op de arbeidsorganisatie of de organisatie van het werk.

De onderhandelingen leiden tot een protocol waarin de standpunten van de respectieve afvaardigingen van de representatieve vakorganisaties worden weergegeven.

Artikel 103ter

Het bestuur van de associatie bezorgt het medezeggenschapscomité de volgende inlichtingen, verslagen en bescheiden van de associatie:

1° algemene informatie over de werking en de organisatie van de associatie;

2° het organogram van de associatie, met de interne organisatiestructuur, de bestuursstructuur, de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;

3° de statuten van de associatie;

4° de begroting;

5° de meerjarenbegroting;

6° de jaarrekening;

7° het jaarverslag;

- 8° een overzicht van de inkomsten van welke aard dan ook;
- 9° de personeelsformatie;
- 10° de evolutie van het aantal personeelsleden en de vooruitzichten met betrekking tot de tewerkstelling;
- 11° de evolutie van de studentenaantallen en van de slaagcijfers per opleiding;
- 12° de fysische inventaris van de onroerende goederen van de associatie;
- 13° de programmatieplannen en de rationalisatieplannen met betrekking tot studiegebieden, opleidingen en opties van de associatie;
- 14° de inlichtingen over het nascholingsbeleid, het projectmatig wetenschappelijk onderzoek en de maatschappelijke dienstverlening van de associatie;
- 15° de sociale voorzieningen voor de studenten van de associatie;
- 16° de prioriteiten inzake de uitrusting van de associatie;
- 17° de accommodatiemogelijkheden;
- 18° de adviezen van de studentenraad en van andere raden in de associatie.

Artikel 103quater

De afgevaardigden van het personeel kunnen bij het associatiebestuur stappen zetten in het gemeenschappelijke belang van het personeel.

Artikel 103quinquies

Het medezeggenschapscomité neemt met eenparig akkoord een werkingsreglement aan dat door het associatiebestuur bekrachtigd wordt.

ONDERAFDELING 2

Medezeggenschap in studentenaangelegenheden

Artikel 104

De associatie verzekert de toepassing van de bepalingen betreffende de medezeggenschap in zake onderwijsaangelegenheden, vervat in deel II, titel III, van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.”.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 16

Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 januari 2005 tot oprichting en samenstelling van een Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs wordt opgeheven.

Artikel 17

Dit decreet treedt in werking met ingang van het academiejaar 2007-2008, met uitzondering van hoofdstuk II dat uitwerking heeft met ingang van 15 augustus 2006.

Brussel, 11 mei 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming,*

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

Reguleringsimpactanalyse

RIA-RAPPORT

www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/impact

Betreft: Regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs

1. KORTE BESCHRIJVING THEMA

Voorontwerp van decreet tot regeling van een aantal dringende maatregelen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs in Vlaanderen. Het voorontwerp bevat een aanpassing van de bepalingen betreffende het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs (VOC) en een aanpassing van de regeling van de medezeggenschap binnen de associaties.

2. PROBLEEM EN DOELSTELLINGEN

2.1. Probleemstelling

In het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (aanvullingsdecreet) zijn de decretale regels vastgelegd betreffende de oprichting, organisatie en werking van het VOC. Een aantal van deze regels, meer bepaald in verband met de sectorale programmatie waarbij de vakbonden een cao moeten goedkeuren, terwijl de besturen enkel advies over een ontwerp van cao kunnen geven, zijn op 20 oktober 2005 door het Arbitragehof vernietigd wegens schending van het gelijkheidsbeginsel. Dat heeft tot gevolg dat er op dit moment geen wettelijke basis bestaat voor het afsluiten van een cao binnen het VOC. In ondergeschikte orde blijkt dat de decretale bepalingen betreffende het VOC, onder meer in verband met de samenstelling van de afvaardigingen, zowel inhoudelijk als technisch een aantal onvolkomenheden bevatten.

Een ander probleem is de regeling van de medezeggenschap in de associaties. In tegenstelling tot de medezeggenschapsorganen binnen de universiteiten en hogescholen waarvoor er een uitgebreide decretale of wettelijke regeling bestaat, laat de decreetgever in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (structuurdecreet) de associaties volledig vrij zelf de structuren en procedures van overleg en onderhandelingen over personeelsmateries vast te leggen. Bovendien is hiervoor enkel overleg met de representatieve vakorganisaties vereist, niet hun akkoord. De vakorganisaties dringen sterk aan op een aanpassing van deze regelgeving.

De juridische vrije beleidsruimte is beperkt. De bepalingen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs regelen essentiële aspecten van het onderwijs. Volgens het legaliteitsbeginsel is daarvoor een decreet vereist en dus ook een decreetswijziging als de regeling met betrekking tot de medezeggenschap gewijzigd wordt. Het Arbitragehof heeft zich in zijn arrest duidelijk laten verstaan dat de afvaardigingen van de besturen en het personeel in het VOC gelijke rechten moeten hebben. Dit laat geen ruimte voor een verschillende behandeling bij het totstandkomen van een cao.

Een mogelijk alternatief voor de wijziging van de regelgeving betreffende het VOC is de door het Arbitragehof vernietigde bepalingen terug opnemen in het decreet, maar de memorie van toelichting hierbij zodanig herformuleren dat de verschillende behandeling van de representatieve vakorganisaties met betrekking tot de sectorale programmatie gerechtvaardigd wordt. Het Arbitragehof laat in zijn arrest echter geen ruimte voor het behoud van de verschillende behandelingen van de afvaardigingen van het personeel en de besturen, zodat bij de keuze voor deze optie de kans op een nieuwe procedure voor het Arbitragehof en een nieuwe vernietiging van de bepalingen uit het aanvullingsdecreet zeer reëel is.

2.2. Doelstelling

Om cao II hoger onderwijs, waarover op 11 september 2006 een principieel akkoord bereikt is tussen de overheid en afvaardigingen van de besturen en het personeel van het hoger onderwijs binnen het VOC formeel te kunnen afsluiten, is een dringende wijziging van het aanvullingsdecreet noodzakelijk. Ook met betrekking tot de regelgeving van de medezeggenschap in de associaties dringt zich een aanpassing van de regelgeving op.

De concrete doelstellingen zijn de volgende:

- aanpassen van de regeling met betrekking tot het VOC conform het arrest van het Arbitragehof, zodat het opnieuw mogelijk wordt binnen het VOC een cao af te sluiten;
- de regeling betreffende het VOC zowel inhoudelijk als technisch beter uitwerken;
- aanpassen van de regeling betreffende de medezeggenschap in personeelsaangelegenheden in de associaties, zodat er een duidelijker regeling komt met evenwaardige rechten voor de afvaardigingen van het bestuur en het personeel.

Betreffende het VOC is er een duidelijke beleidskeuze van de minister bevoegd voor onderwijs om het aanvullingsdecreet aan te passen in de zin van het arrest van het Arbitragehof. Dat betekent dus dat de afvaardiging van de besturen volwaardig betrokken wordt bij de totstandkoming van een cao. De besprekingen voor de cao II hoger onderwijs zijn op die manier verlopen. Wat de samenstelling van de afvaardigingen betreft, is het een politieke keuze dat er één enkele afvaardiging van de besturen is, waarin zowel afgevaardigden van de universiteiten, de hogescholen als de associaties zitten. Wat de medezeggenschap in de associaties betreft, heeft de minister zich tegenover de representatieve vakorganisaties geëngageerd hiervoor een duidelijkere en meer dwingende regeling uit te werken.

Er is vrije politieke beleidsruimte voor de inhoudelijke en technische aanpassing van de regeling betreffende het VOC en de concrete uitwerking van de medezeggenschap in de associaties.

3. OPTIES OM DE DOELSTELLINGEN TE REALISEREN

3.1. Optie 1: Nuloptie

3.1.1. VOC

Behoud van de regelgeving in het aanvullingsdecreet over het VOC die overblijft na de vernietiging van een aantal bepalingen door het Arbitragehof.

3.1.2. Associaties

Behoud van de bestaande regeling in artikel 103 van het structuurdecreet die stelt dat de associatie na voorafgaandelijk overleg met de bij de universiteit en hogescholen die onder de associatie ressorteren vertegenwoordigde representatieve vakorganisaties de structuren van overleg en onderhandelingen over personeelsaangelegenheden vastlegt.

3.2. Optie 2: Regelgeving

3.2.1. VOC

De afvaardigingen van de besturen en de representatieve vakorganisaties hebben dezelfde rechten betreffende sectorale programmatie. Er is een protocol van akkoord over een nieuwe cao, indien de Vlaamse Regering, de afvaardiging van minstens één representatieve vakorganisatie en de afvaardiging van de besturen zich hiermee akkoord verklaren.

De bepalingen uit het uitvoeringsbesluit van 21 januari 2005 die de oprichting en het aantal afgevaardigden en technici bevatten, worden geïntegreerd in het aanvullingsdecreet, zodat dit uitvoeringsbesluit kan opgeheven worden.

De opdeling van het VOC in subcomités en kamers valt weg. Enkel het VOC op zich blijft over als onderhandelingsorgaan.

Er is één afvaardiging van de besturen die voor alle universiteiten, hogescholen en associaties optreedt. De afgevaardigden worden door de universiteiten, hogescholen en associaties gezamenlijk aangeduid. De instellingen en associaties bepalen vrij hoe zij dit doen, zonder dat er daarvoor de overeenkomst conform het decreet betreffende de VLIR en de VLHORA moet aangepast worden.

De gehanteerde terminologie en bewoordingen zijn afgestemd op de terminologie en bewoordingen in andere decreten en besluiten betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs.

3.2.2. Associaties

Binnen elke associatie is er een medezeggenschapscomité. Het medezeggenschapscomité bestaat uit minstens evenveel afgevaardigden van het personeel als van het associatiebestuur. De afvaardiging van het personeel wordt aangeduid onder de personeelsafgevaardigden in de instellingen die deel uitmaken van de associatie.

In het medezeggenschapscomité wordt onderhandeld over de afstemming van de interne reglementen betreffende het personeelsbeleid en over personeelsmateries voor zover deze bevoegdheden aan de associatie zijn overgedragen. De afgevaardigden van het personeel hebben een algemeen informatierecht en kunnen bij het associatiebestuur stappen zetten in het algemene belang van het personeel.

Het medezeggenschapscomité neemt met eenparig akkoord een werkingsreglement aan.

4. VOOR- EN NADELEN VAN ELKE OPTIE

4.1. OMSCHRIJVING VAN DE DOELGROEPEN

De doelgroepen van het decreet zijn de verschillende partijen die bij de medezeggenschap van het personeel betrokken zijn. Het gaat om de instellingen en associaties en hun besturen, het personeel van het hoger onderwijs en de representatieve vakorganisaties. Voor het VOC komt daar nog de Vlaamse overheid bij.

4.2. VOORDELEN VAN ELKE OPTIE

4.2.1. Bij de nulloptie

4.2.1.1. VOC

Voor de besturen van de instellingen: De afvaardiging van de besturen blijft in de praktijk opgesplitst in twee subdelegaties waarbij de afgevaardigden uit de universiteiten en hogescholen enkel voor de belangen van hun eigen soort instellingen (universiteiten of hogescholen) hoeven op te komen en er geen rechtstreekse inmenging is vanuit de associaties.

Voor de overheid: Als er geen cao kan afgesloten worden, moet er ook geen tijd en financiële middelen besteed worden aan de voorbereiding en uitvoering ervan.

Er is geen nieuwe regelgeving nodig.

Voor de vakorganisaties: De representatieve vakorganisaties behouden, zeker informeel, hun bevoorrechte positie bij het afsluiten van een nieuwe cao.

4.2.1.2. Associaties

Voor de besturen: Er is een grote autonomie voor de associaties om een eigen systeem uit te werken.

Voor de overheid: Er is geen nieuwe regelgeving nodig.

4.2.2. Bij nieuwe regelgeving

4.2.2.1. VOC

Voor alle doelgroepen: Cao II voor het hoger onderwijs kan formeel binnen het VOC afgesloten worden.

Voor de besturen: De besturen worden bij de totstandkoming van een cao op gelijke wijze behandeld als de representatieve vakorganisaties.

Het is voor de besturen veel makkelijker hun afgevaardigden te vervangen of aan te duiden naargelang de materie die op de agenda staat.

Voor de besturen van de associaties: De besturen van de associaties hebben een gegarandeerde vertegenwoordiging in de afvaardiging van de besturen en worden daardoor volwaardig betrokken bij de werkzaamheden van het VOC.

Voor de overheid: De afvaardiging van de besturen is heel duidelijk één delegatie met een betere verankering van de associaties in de afvaardiging.

4.2.2.2. Associaties

Voor de vakorganisaties: Er wordt effectief een medezeggenschapsorgaan in de associaties opgericht.

Er is voor alle associaties eenzelfde en duidelijk kader betreffende de structuur en werking van de medezeggenschap in personeelsaangelegenheden.

4.3. NADELEN PER OPTIE

4.3.1. Bij de nuloptie

4.3.1.1. VOC

Voor alle doelgroepen: De nieuwe cao II voor het hoger onderwijs kan niet formeel binnen het VOC worden afgesloten. Daardoor is het nog geen volwaardige cao blijft de draagkracht ervan beperkt.

Een aantal bepalingen in het aanvullingsdecreet over het VOC blijven onduidelijk en wat de gehanteerde terminologie en bewoordingen betreft, niet in overeenstemming met andere decreten en besluiten over de medezeggenschap van het personeel in het onderwijs.

Voor de besturen van de associaties: Als de huidige samenstelling van de afvaardiging van de besturen behouden blijft, is er voor de besturen van de associaties geen gegarandeerde vertegenwoordiging in deze afvaardiging.

4.3.1.2. Associaties

Voor de vakorganisaties: Het personeel heeft weinig inspraak bij de totstandkoming van de structuren en procedures van overleg en onderhandelingen over personeelsmateries.

Te vrijblijvend, dwingt de associaties niet genoeg om een degelijk medezeggenschapsorgaan voor het personeel te creëren waardoor het gevaar bestaat dat medezeggenschap in de associaties dode letter blijft.

4.3.2. Bij nieuwe regelgeving

4.3.2.1. VOC

Voor de vakorganisaties: Door een gelijke behandeling van de afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties en de besturen, verliezen de representatieve vakorganisaties hun bevoorrechte relatie met de overheid met betrekking tot het afsluiten van cao's.

Voor alle doelgroepen: Er is een bijkomende partij waarmee een overeenstemming moet bereikt worden, wat de totstandkoming van een cao kan bemoeilijken.

Voor de besturen: De afgevaardigden van de besturen moeten tot een gezamenlijk standpunt voor alle instellingen én associaties komen en kunnen niet meer enkel een standpunt innemen voor de eigen instellingen (universiteiten of hogescholen).

Voor de besturen van de instellingen: Universiteiten en hogescholen moeten rekening houden met de associaties die op dit moment nog geen werkgevers zijn.

4.3.2.2. Associaties

Voor de besturen van de associaties: Beknot de autonomie van de associaties.

Voor de overheid: Bijkomende regelgeving.

4.4. EFFECTEN VOOR ANDERE REGELGEVING

Door de integratie van het uitvoeringsbesluit van 21 januari 2005 in het aanvullingsdecreet kan dit besluit worden opgeheven.

4.5. ANDERE EFFECTEN

- Effecten voor lokale besturen:

Er is geen enkele weerslag op de inzet van het personeel van de lokale besturen, noch op de lopende uitgaven, de ontvangsten of investeringen van de lokale besturen, noch op het beleid ervan.

- Effecten voor de Vlaamse Gemeenschap:

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand, het personeelsbudget en de informatica van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

4.6. GEKOZEN OPTIE

Er is een duidelijke keuze voor nieuwe regelgeving.

De voordelen die hieraan verbonden zijn, zoals het kunnen afsluiten van een cao binnen het VOC, waarbij de afvaardigingen van de besturen en het personeel dezelfde rechten hebben, het feit dat de besturen gemakkelijker hun afgevaardigden kunnen aanduiden, de creatie van eenzelfde duidelijk kader voor de medezeggenschap in personeelsaangelegenheden in de associaties wegens zwaarder door dan de nadelen, zoals het verlies van de bevoorrechte rol van de vakorganisaties bij het afsluiten van een cao, de grotere moeilijkheid voor de afvaardiging van de besturen om tot een eenduidig standpunt te komen en het inperken van de autonomie van de associaties bij de medezeggenschap in personeelsaangelegenheden.

5. UITWERKING, UITVOERING EN EVALUATIE

5.1. Juridisch technische uitwerking

De bepalingen betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs regelen essentiële aspecten van het onderwijs. Volgens het legaliteitsbeginsel is daarvoor een decreet vereist. De doelstellingen zijn dan ook uitgewerkt in een voorontwerp van decreet. In de meeste gevallen gaat het om aanpassingen of aanvullingen van bestaande regelgeving. Vandaar dat er geopteerd is voor een wijzigend decreet en niet voor een nieuw decreet. Naast de inhoudelijke aanpassingen zijn er ook een aantal technische aanpassingen aan de gebruikte terminologie en bewoordingen aangebracht om een grotere eenvormigheid in de regelgeving betreffende de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs te realiseren.

Het voorontwerp van decreet is opgedeeld in 4 hoofdstukken waarbij in het eerste hoofdstuk het territoriale toepassingsgebied opgenomen is. In de hoofdstukken 2 en 3 zijn de wijzigingen in verband met het VOC en de medezeggenschap in de associaties opgenomen. Het vierde hoofdstuk bevat de slotbepalingen met de opheffing van het besluit van 21 januari 2005 dat in het aanvullingsdecreet geïntegreerd is, de bevestiging van cao I hoger onderwijs en de inwerkingtreding van het decreet.

De wijzigingen met betrekking tot het VOC worden ingevoegd in deel II, titel IV van het aanvullingsdecreet. Hoofdstuk 2 wordt volledig vervangen, zodat de artikelen goed op elkaar aansluiten. De gelijke behandeling van de besturen en de vakorganisaties laat een aantal vereenvoudigingen toe. Het opheffen van de opdeling in subcomités zorgt voor een

vereenvoudigde structuur en daardoor kunnen ook de bevoegdheden van het VOC in één artikel opgenomen worden.

De vernieuwde regeling met betrekking tot de medezeggenschap in de associaties is uitgewerkt als een wijziging aan artikel 103 van het structuurdecreet dat nu al de medezeggenschap regelt en aangevuld wordt met een aantal bijkomende artikelen. Vooraan in het decreet is in artikel 3 de definitie van afgevaardigde en representatieve vakorganisatie toegevoegd.

In het vierde hoofdstuk is bij de slotbepalingen een bepaling ingeschreven die de rechtmatigheid erkent van cao I – Hoger Onderwijs, geformaliseerd in het protocol van 6 juli 2005 maar zonder rechtsgrond door het arrest van het Arbitragehof. Deze bepaling is een bevestiging van de Vlaamse Regering dat zij de in het protocol opgenomen engagementen zoals overeengekomen zal uitvoeren. Het voorontwerp heeft uitwerking met ingang van 15 augustus 2006 wat de bepalingen betreffende het VOC betreft, dit om een rechtsgrond te creëren voor cao II waarover op 11 september 2006 een principieel akkoord is bereikt en waarbij de besturen als een evenwaardige gesprekspartner betrokken zijn. De andere bepalingen treden in werking bij de bekrachtiging door de Vlaamse Regering van dit decreet.

5.2. Wijzigingen in de taakhoud op het onderwijsveld

Geen van de in het voorontwerp van decreet opgenomen bepalingen wijzigt de taakhoud op het onderwijsveld.

5.3. Wijzigingen in zake administratieve lasten op het onderwijsveld

Geen van de in het voorontwerp van decreet heeft een effect op de administratieve lasten op het onderwijsveld.

5.4. Uitvoering van de nieuwe regelgeving

Voor de uitvoering van de regelgeving betreffende de samenstelling van de afvaardiging van de besturen zal de minister bevoegd voor het onderwijs de instellingen, eventueel via VLIR en VLHORA en de associaties per brief op de hoogte brengen van de nieuwe regel dat zij vrij, maar gezamenlijk de afvaardiging van de besturen in het VOC kunnen samenstellen.

De uitvoering van de bepalingen betreffende de medezeggenschap van het personeel in de associaties gebeurt binnen de associaties.

5.5. Evaluatie van de nieuwe regelgeving

Er is geen expliciete vorm van evaluatie van de nieuwe regelgeving voorzien. Dit zal blijken uit de werking van het VOC en van de medezeggenschap binnen de associaties. Er is evenmin een expliciete vorm van sanctionering voorzien. Wat het VOC betreft, worden afvaardigingen die niet meewerken impliciet gesanctioneerd door het feit dat zij door tegen te werken minder op het beleid kunnen wegen. Voor problemen binnen een associatie biedt de bemiddelingsprocedure in het VOC de mogelijkheid om aan het VOC aangelegenheden ter bespreking voor te leggen die niet onder de uitdrukkelijk vermelde bevoegdheden van het VOC vallen. De handhaving van de regelgeving gebeurt door de gewone werking van de medezeggenschapsorganen.

6. CONSULTATIE

De medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs is uitvoerig besproken in een werkgroep bestaande uit personeelsleden van het ministerie van onderwijs en vorming en van het kabinet van de minister van onderwijs en vorming. Deze besprekingen hebben geleid tot een nota met beleidsopties die aan de minister van onderwijs en vorming is overgemaakt en die nadien met de minister is besproken. Bij de uitwerking van het voorontwerp van decreet is overleg gepleegd met ambtenaren van andere afdelingen in het departement onderwijs en vorming.

De representatieve vakorganisaties, de besturen van de universiteiten en hogescholen via respectievelijk VLIR en VLHORA, de besturen van de associaties en de regeringscommissarissen bij de universiteiten en de hogescholen hebben een eerste ontwerp van het decreet gekregen en konden hierop hun bemerkingen overmaken. Deze bemerkingen zijn in samenspraak met het kabinet beoordeeld en waar nodig is de tekst van het decreet of van de memorie van toelichting aangepast.

In het kader van de wetgevende procedure komt er nog een formele consultatie van de SERV en de VLOR, en van de vertegenwoordigers van de besturen en de representatieve vakorganisaties in het VOC.

7. INFORMATIE VOOR DE INSPECTIE VAN FINANCIËN

De in het voorontwerp van decreet opgenomen artikelen hebben vooral betrekking op de organisatie en de werking van de medezeggenschap binnen het VOC en binnen de associaties. Aan geen van deze bepalingen is een financiële meerkost verbonden. Hetzelfde geldt voor de overgangsbepaling die louter de engagementen van de overheid in cao I hoger onderwijs bevestigt zonder hieraan wijzigingen aan te brengen. Het voorontwerp van decreet heeft dan ook geen effecten op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

8. SAMENVATTING

Het voorontwerp van decreet regelt een aantal materies in verband met de medezeggenschap van het personeel in het hoger onderwijs die dringend moeten gewijzigd worden. Door de vernietiging door het Arbitragehof van een aantal bepalingen uit het aanvullingsdecreet is het niet mogelijk om binnen het VOC formeel een nieuwe cao voor het hoger onderwijs af te sluiten. Om dit opnieuw mogelijk te maken moet het aanvullingsdecreet aangepast worden, zodat de afvaardiging van de besturen voor de sectorale programmatie dezelfde rechten krijgt als de afvaardiging van het personeel. Van de noodzaak om de bepalingen betreffende het VOC in het aanvullingsdecreet aan te passen, is gebruik gemaakt om de bepalingen zowel inhoudelijk als technisch te verbeteren, onder meer in verband met de samenstelling van de afvaardigingen in het VOC, en om het uitvoeringsbesluit van 21 januari 2005 in het decreet te integreren. Anderzijds is de overheid van mening dat de huidige regelgeving betreffende de

medezeggenschap in personeelsaangelegenheden in de associaties te vrijblijvend is en te weinig garanties biedt voor de rechten van de vakorganisaties. In de plaats daarvan komt er voor alle associaties eenzelfde en duidelijk kader betreffende de structuur en de werking van een medezeggenschapscomité voor personeelsaangelegenheden in de associaties.

9. CONTACTINFORMATIE

9.1. Contactpersonen

Ann Raiglot
Adjunct van de directeur
Vlaamse Gemeenschap Departement Onderwijs
Afdeling hoger onderwijs
Koning Albert II laan 15, 1210 Brussel
Tel: 02/553 98 39
e-mail: ann.raiglot@ond.vlaanderen.be

9.2. Aanvullende literatuur

Arrest van het Arbitragehof nr. 154/2005 van 20 oktober 2005